

Kis szolnoki sajtótükör

A Szolnoki Nevelő

Óvatos hang jellemezte a szocialista pedagógia sajtóját. Az iskola problémáival foglalkozó cikkek kerülték a sarkított megfogalmazásokat, a nevelés kereteit megváltoztatni kívánó szándék mindig csak valami illedelmesen kijelölt körben mozgott. Ebben a nagy óvatoskodásban a szavak elvesztették eredeti jelentésüket, a küzdő felek félhomályban tántorogva méregették egymást.

A tantestületi értekezleteken indulatok feszültek egymásnak, döbbszent csend támadt egy-egy sarkosabb felszólalás után. Világosan látszott, hogy a pedagógia belső megújulásához először visszakell adni a szakmai önismeret nyelvét. Ezzel a szándékkal hívta össze a leendő szerkesztőbizottság tagjait Lengyel Boldizsár, a városi tanács akkori elnökhelyettese.

Indítsunk egy lapot, ami publikációs lehetőséget biztosít a megszólalni kívánó pedagógusok számára. Később aztán a beérkezett írásoktól függően városi értelmiségi lappá, vagy pedagógiai szaklappá alakulhat az újság.

A szerkesztőbizottságban volt óvónő, általános és középiskolai tanár, tagja volt a mindenkori művelődési osztály vezetője, a technikai szerkesztést hivatásos újságíró, Tál Gizella képviselte. A pártbizottság egyik munkatársa is bizottsági tag volt, de akadt a szerkesztőségben későbbi MDF, illetve szabaddemokrata aktivista is.

87. végén már lehetségessé vált a politikai kontroll nélküli lapszerkesztés. Arról persze szó sincs, hogy a lap kemény szamizdat hangot ütött volna meg, de a pedagógiai lapok közül elsőként hívta fel a figyelmet a sztálinista felépítésű úttörő szervezeti modellre, a történelemhamisításokra, és eléggé töményen képviselte a polgári pedagógia ügyét. Ez azonban csak az egyik arca volt, hisz ha hangot akart biztosítani a város pedagógusainak, nem kezdhetett szelektálni, ezt olvasóira szeretne volna bízni. Igyekezett reálpedagógiát képviselni, ügyesen ellensúlyozni a nagyon vékony polgári indíttatású pedagógiai elit és a szürke, apró eredményeket egekig tupírozó protokollaritás között.

Állandó rovataiban iskolák mutatkoztak be, pedagógusportrék, aktuális megyei események, de volt néhány tisztán pedagógiai rovat is.

Ön hogyan folytatná? - kérdezte a cím, és konkrét pedagógiai helyzet megoldásához várt olvasói leveleket. A pedagógiai praktikum apró ötleteknek szeretett volna rovatot adni.

Az "olvasásra ajánlom" pedig azokat a könyveket kezdte bemutatni, amik ugyan már régen megjelentek /Ottlik, Sütő stb./, de pedagógusok számára nagyon fontos lenne újraolvasni őket.

A lap két évet élt. Első száma 87. novemberében, az utolsó 89. októberében jelent meg. A megszűnésnek voltak anyagi okai is, de a szakma hallgatása volt az igazi ok! Nem érkeztek cikkek, a szerkesztők pedig nem látták értelmét a további, kívülről beszélésnek.

Voltaképpen érthető volt a pedagógusok hallgatása. Ha a pedagógiai változtatás nem eredményezhet szervezeti változásokat, hiábavaló igyekezet.

Amit a Szolnoki Nevelő elért, két évre helyet adott a pedagógiai önszembesítéseknek, segített az önmegfogalmazásban. Ha test ületek, műhelyek kapcsolódtak volna be a munkába, könnyebben menne most a megújulás.

Szávai István